

FOA
FAGOGARBEJDE

Du er ansat på sikringsanstalten Nykøbing Sjælland. Pludselig opstår der en farlig situation og patienten Otto bider dig i ringfingeren. Bidet er hårdt og din finger bliver alvorligt skadet. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg slår patienten, så han slipper min finger, eller prøver at vriste patientens kæber fra hinanden med mit nøgleskilt.
- B** Ingenting. Vold er et arbejdsvilkår, og patienten er jo syg og i min varetægt.
- C** Jeg anmelder det til politiet og Arbejdsskadestyrelsen.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Ja, du må bruge alle nødvendige midler for at stoppe overgrebet, herunder slå ham. Straffelovens § 13 om nødværge og § 14 om nødret giver vide rammer for, hvad du må. Du skal sandsynliggøre nødvendigheden af dine handlinger, men selvom du har handlet endog meget kontant, tager man hensyn til den affekt, du har været i. Ryk 2 frem
- B** Forkert. Du har ret til at handle i nødværge. Ryk 2 tilbage
- C** Ja, det skal anmeldes både til politiet og Arbejdsskadestyrelsen. Skaden vil sandsynligvis blive anerkendt i Arbejdsskadestyrelsen, hvorefter du vil få tilkendte erstatning. Ryk 2 frem

Du er social- og sundhedsassistent på Plejehjemmet Tusindfryd. Gamle Arne sidder i sin kørestol i fællesrummet, men begynder pludselig at tage alt tøjet af. Du får tøjet på ham igen, mens han sparker og slår. Du forsøger at køre ham ned til hans værelse, men han får rejst sig og tager kvælertag på dig. Du er nu langtids-sygemeldt. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Ingenting. Arne er dement, så det er et arbejdsvilkår.
- B** Jeg slår ham hårdt for at få ham til at slippe.
- C** Jeg anmelder overfaldet til politiet og Arbejdsskadestyrelsen, selvom plejehjemmet har en politik, der siger, vi ikke anmelder beboernes overfald på personalet.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Forkert. Vold skal altid anmeldes. Selvom det kan være et arbejdsvilkår, så skal man ikke bare acceptere vold. Ryk 2 tilbage
- B** Du handler i nødværge og må bruge den magt, der er nødvendig, for at afværge overgrebet. Her gælder straffelovens § 13 om nødværge og § 14 om nødret. Ryk 2 frem
- C** Vold skal altid anmeldes. Arbejdspladsens politik er forkert og bør laves om hurtigst muligt. En anmeldelse kan få stor personlig betydning, hvis spørgsmål om erstatning senere bliver aktuelt. Ryk 2 frem

Lis er dement, og pakker for 20. gang sine ting sammen. Hun vil hjem, men kan ikke huske, hvor hun bor. Du forsøger at få hende tilbage til opholdsstuen, men Lis græder og slår ud efter dig. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg låser alle dørene til Lis' værelse.
- B** Jeg henter min leder eller en kollega.
- C** Jeg forsøger at tale Lis tilrette. Efterfølgende tager jeg sagen op på personalemødet for at diskutere, om noget kan ændres i den pleje, omsorg og pædagogik, som vedrører Lis.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Som hovedregel må du ikke låse beboeren inde, om end der findes undtagelser. Det er altid en god ide at undersøge, hvordan man kan forebygge, beboerne forlader plejehjemmet. Ryk 1 tilbage
- B** I situationen kan det synes fornuftigt. På sigt er det dog næppe en holdbar løsning, hvis det i virkeligheden er retningslinier i forhold til Lis' handlemønstre, der mangler. Ryk 1 frem
- C** En rigtig god ide. Det er god procedure, hver gang man modtager en ny beboer, at vurdere vedkommendes behov. Samtidig skal I ajourføre jeres Arbejdsplads Vurdering hver gang der sker ændringer i arbejdsopgaverne. Ryk 2 frem

Henning har en mindre, alkoholrelateret hjerneskade. Hans kone opfylder hans mindste ønske, men du mistænker, han indimellem slår hende. Henning bliver ofte verbalt truende og har enkelte gange slået ud efter dig. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg beder min leder om gode råd til, hvordan vi kan beskytte Hennings kone.
- B** Jeg blander mig uden om Hennings ægteskab.
- C** Jeg spørger min leder og sikkerhedsrepræsentant, hvordan jeg bør håndtere situationen.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Det kan være en god ide at diskutere situationen med Hennings kone. Det løser imidlertid ikke hovedproblemet, nemlig at Henning er truende og voldelig. Ryk 1 frem
- B** Du forholder dig ikke til hovedproblemet: Henning er truende og voldelig. Ryk 2 tilbage
- C** God ide. De kan hjælpe dig med at registrere og anmelde voldsepisoderne. Samtidig kan I diskutere, hvordan I forstår vold, og hvordan volden kan forebygges. Lederen bør tale med Hennings kone, for at få afklaret, hvordan I skal forholde jer til Hennings adfærd. Ryk 2 frem

Cecilia har Alzheimers sygdom og er plaget af inkontinens, nogle gange med både urin og afføring. Samtidig klager hendes pårørende over, hun ikke bliver vasket hver dag. Nu nægter Cecilia igen at komme i bad. Din kollega foreslår, I fastholder Cecilia fysisk for at skifte hendes ble. Hvad er din reaktion?

Svarmuligheder:

- A** Jeg fortæller min kollega, jeg er enig.
- B** Jeg foreslår, vi går til vores leder for at drøfte de pædagogiske muligheder.
- C** Jeg beder min leder sige til de pårørende, at de skal løse situationen – ellers kan vi ikke påtage os plejen fremover.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Magtanvendelse kan være nødvendig, selvom det ofte vil fremprovokere voldelige reaktioner og altid skal indberettes. Husk at reflektere over situationen, så en lignende kan undgås i fremtiden. Du kan søge om tilladelse til at anvende magt i en kortere periode, mens der udarbejdes en hensigtsmæssig pædagogisk handleplan. Ryk 1 frem
- B** Mennesker i et afhængighedsforhold har særlig krav på at få hjælp af personer med høj faglig og moralsk standard. Ofte vil brug af de rette pædagogiske initiativer løse problemet. Ryk 2 frem
- C** I har en faglig opgave, der skal løses, og I kan ikke fralægge jer ansvaret. Ryk 2 tilbage

Du har lige været på din første nattevagt, og du var helt alene. Du følte dig utryg, fordi én af dine kolleger for nyligt er blevet overfaldet af en narkoman fra institutionen på jagt efter stoffer. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg prøver at bytte mine nattevagter med en af mine mere rutinerede kolleger.
- B** Jeg beder min tillids- og sikkerhedsrepræsentant tage sagen op med min leder.
- C** Jeg taler med min voldsramte kollega og spørger, om hun har anmeldt overfaldet.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Det løser ikke problemet. Ryk 2 tilbage
- B** God ide. Så kan I lave en samlet vurdering af sikkerheden og eventuelt tage en fornyet vurdering af jeres normering om natten. Ryk 2 frem
- C** Fint nok. Men du bør først og fremmest gå til din tillids- og sikkerhedsrepræsentant og beder dem diskutere din bekymring med din leder. Ryk 1 frem

Gunnar er 84 år og kørestolsbruger. Han kommer på dagcenteret, hvor du er ansat. Han er meget glad for dig og prøver altid at tage på dig, og kommer uafbrudt med seksuelle tilbud. Du har sagt fra, men han er ligeglad. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Så snart han dukker op, får jeg mine kolleger til at slå ring om mig, så jeg kan nå at slippe væk.
- B** Jeg knalder ham en hård lussing - så kan han lære det!
- C** Jeg tager sagen op på et personalemøde for evt. at få Gunnar udelukket fra dagcenteret, eller på anden måde finde en løsning sammen med kollegerne

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Det er en uholdbar arbejdssituation, og løser ikke problemet. Ryk 1 tilbage
- B** Dårlig ide. Selvom du må bruge fysisk magt, skal det stå i rimeligt forhold til den fysiske vold, du ønsker at afværge. Ryk 2 tilbage
- C** Det er rigtigt at tage spørgsmålet op på et personalemøde. Ledelsen kan oplyse Gunnar om, at hans adfærd er uacceptabel, og at han risikerer udelukkelse fra dagtilbudet. Ryk 2 frem

Magnus er lige indskrevet på din SFO. Han er 13 år og meget stor af sin alder – og så har kolleger hørt, han kan være aggressiv. Denne dag er han meget konfliktsøgende. Pludselig slår han ud og giver dig et hårdt slag på siden af hovedet. Du bliver meget chokeret. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg bebrejder mine kolleger for ikke at hjælpe mig i situationen.
- B** Jeg tager sagen op med ledelse og kolleger og diskuterer, hvordan vi takler Magnus i fremtiden.
- C** Jeg anmelder overfaldet til kommunen og arbejdsskadestyrelsen.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Det gør du måske, men det løser ikke problemet. Såfremt kollegerne har "hørt noget", skal de fortælle det videre. Fagpersoner bør altid tjekke oplysninger om aggressive børn, så personalet kan blive vejledt og evt. forebygge voldelige situationer. Ryk 1 tilbage
- B** Rigtigt, selvom det skulle have været sket inden Magnus startede. Ryk 2 frem
- C** Rigtigt. SFO'en kan måske i virkeligheden ikke rumme børn som Magnus, og det skal kommunen have mulighed for at tage stilling til. Da overfaldet kan have betydning for en senere erstatningssag, og du evt. kan få mén af slaget, skal det anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen. Ryk 2 frem

Minna er alenemor og ansat på det plejehjem, hvor du netop selv er blevet ansat. Da du møder Minna i supermarkedet, fortæller hun, at hun det første år sagde ja til at arbejde i julen. De næste to år pålagde forstanderen hende også at arbejde i julen. Hun havde slet ingen fridage, og har ikke holdt jul med sin søn i tre år. Nu er hun langtidssygemeldt. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Ingenting. Minna er et fjols.
- B** Jeg skælder forstanderen ud på det førstkommande personalemøde.
- C** Jeg tager spørgsmålet op med sikkerhedsrepræsentanten.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Forkert. Du bør reagere overfor mobning og chikane, da du er en del af personalet. Ryk 2 tilbage
- B** En skideballe er ikke vejen til et godt psykisk arbejdsmiljø, og forstanderen vil straks gå i forsvarsposition. Ryk 1 tilbage
- C** Rigtigt. Undersøg sagen først, og tag dernæst spørgsmålet op om stedets personalepolitik. Der mangler sandsynligvis et sæt regler mod mobning. Ryk 2 frem

Louise er en veludviklet 12-årig pige, der går i den samme skolefritidsordning, hvor du er ansat. Louise er meget intrigant og god til at lave kliker. Hun har set sig sur på dig, og er begyndt at kalde dig for "fede luder". Veninderne i kliquen er også på nakken af dig. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg prøver at overbevise Louise og pigerne i kliquen om, at Louise handler forkert.
- B** Jeg beder ledelsen om at tage en samtale med Louises forældre, så de kan hjælpe med at ændre på hendes opførsel. Ellers vil du foreslå, hun bliver udelukket fra institutionen.
- C** Jeg giver Louise en ordentlig skideballe, og fortæller hende, hun burde have været en "plet på lagnet".

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Chancen for succes vil være meget lav. I er ikke ligesindede, og pigerne respekterer dig ikke. Dog kan det afhængigt af situationen være en mulighed. Ryk 1 frem
- B** Det er rigtigt at blande forældrene ind i sagen. Den allersidste konsekvens kan være en udskrivning, da man som ansat ikke skal finde sig i denne opførsel. Ryk 2 frem
- C** Skideballen kan være ok, men tonen er helt afgørende. Vendingen en "plet på lagnet" sidestilles med psykisk overgreb og kan koste dig din stilling. Ryk 2 tilbage

Inge Jensen er en ældre dame, som bor i en lille toværelseslejlighed. Du har flere gange oplevet, hendes datter er på besøg, når du kommer. Datteren er stofmisbruger og har en stor schæferhund, som har snappet efter dig flere gange. Den har tidligere bidt din kollega ret alvorligt. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg prøver at bytte min vagt med en kollega. Hvis det mislykkes, læser jeg lidt om dyrepsykologi og tager hundekiks med.
- B** Jeg taler med min familie og overvejer måske at finde et nyt arbejde.
- C** Jeg går til min leder med problemet og beder hende aftale med Inge, at jeg og mine kollegaer kun kommer i hjemmet, når hunden er låst inde.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Dårlig løsning, der udelukkende omhandler dine egne behov, og som ikke grundlæggende løser problemet. Ryk 1 tilbage
- B** Det er altid en god ide at tale med familie og kolleger om udfordringerne på ens arbejde, men før du overvejer at skifte job, bør du have en dialog med din leder og de tillidsvalgte på arbejdspladsen. Måske ligger løsningen lige for. Ryk 1 frem
- C** Det er en del af ledelsens ansvar at sikre at du kan udføre dit arbejde sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt og det er oplagt at kommunen stiller et krav som dette eller lignende for at I trygt kan komme i hjemmet. Ryk 2 frem

Du har aftenvagte på en skadestue. En meget beruset mand er netop kommet ind med et grimt sår på benet. Han sidder på kanten af en seng, og du er i gang med at lægge de sterile instrumenter frem til lægen. Pludselig bliver manden meget aggressiv og begynder at slå ud efter dig. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg løber væk og lader lægen håndtere situationen. Jeg anmelder ikke episoden, da det er den slags, man må regne med sker på en skadestue.
- B** Ja, jeg anmelder manden. Først ringer jeg dog til politiet, så de kan klare situationen. Jeg venter med at behandle manden, indtil han ikke længere er aggressiv.
- C** Ja, jeg anmelder manden. Først tilkalder jeg dog hjælp fra mine kolleger, der efterfølgende får beroliget patienten.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Det er rigtigt, at der indimellem forekommer denne slags episoder på et sygehus. I skal dog altid registrere og anmelde den slags episoder til sikkerhedsorganisationen, så de fremover kan blive forebygget. Måske burde I have været to til at behandle den svært berusede patient. Var patienten blevet bedre oplyst om behandlingen, ville han måske ikke være blevet bange for alle instrumenterne. Ryk 2 tilbage
- B** Det er godt, du anmelder episoden. Det er også godt, du fjerner dig fra episoden og henter hjælp, når tingene kommer ud af kontrol. Det er fint, du ringer efter politiet og undlader at behandle patienten så længe, tilstanden ikke er livstruende. Ryk 1 frem
- C** Rigtigt svar. Det er vigtigt at registrere og anmelde voldsepisoder, så de kan blive forebygget fremover. Måske kunne episoden være undgået, hvis I altid var to om at håndtere svært berusede patienter. Var patienten blevet bedre oplyst om behandlingen, ville han måske ikke være blevet bange for alle instrumenterne. Havde det ikke været muligt at berolige ham, måtte I evt. have ringet efter politiet og nægtet at behandle ham. Ryk 2 frem

En patient dør uventet efter en ukompliceret operation. Du er til stede, da lægen fortæller det til de pårørende. De bliver meget chokerede, og en af dem bryder helt sammen. Vedkommende kalder dig og lægen for inkompetente røvhuller, kaster en flaske efter jer, slår og sparker. Lægen bagateliserer episoden og siger, det er hvad man må forvente i situationen. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Du er enig med ham og forsøger at glemme episoden så hurtigt som muligt.
- B** Du kontakter oversygeplejersken på afdelingen og beder hende anmelde den voldelige pårørende. Du anbefaler hende at invitere lægerne til en fælles drøftelse om den fremtidige procedure i lignende situationer.
- C** Du understreger over for lægen, at du er uenig i hans vurdering og insisterer på, episoden skal anmeldes.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Med den rigtige faglige tilgang kunne episoden sandsynligvis være undgået. Under alle omstændigheder skal den anmeldes, og I bør diskutere, hvordan I forebygger lignende tilfælde i fremtiden. Ryk 1 tilbage
- B** God ide. Der er tale om en strafferetsovertrædelse som skal anmeldes, og rigtigt at tage en fælles drøftelse. Ryk 2 frem
- C** Sådanne episoder skal altid anmeldes (strafferetsovertrædelse). Er der uenighed om anmeldelsen, og mangler din nærmeste leder forståelse for, at episoden registreres og analyseres, bør du overveje at kontakte din sikkerheds- og/eller tillidsrepræsentant. I yderste konsekvens bør du kontakte din lokale FOA-afdeling. Ryk 1 frem

Jørgen er patient på den lukkede afdeling for psykiatriske patienter, hvor du er ansat. Under spisningen retter du på ham, hvor efter han slår dig i tindingen med en flaske. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg slår igen med en anden flaske, så han kan lære, det gør ondt, og at han skal lade være med det.
- B** Jeg fjerner Jørgen fra bordet og fortæller ham, han ikke kan opnå noget ved at slå.
- C** Jeg tager en samtale med ham på et senere tidspunkt, og gør ham klart, at vold ikke er ok. Jeg sørger desuden for at SIO anmelder sagen til politiet og Arbejds-skadestyrelsen.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Forkert. Du slår igen som hævnakt, og ikke for at forhindre et angreb på dig. Dermed begår du selv et overgreb. Ryk 2 tilbage
- B** Det er nok ikke det rigtigste tidspunkt at tage en pædagogisk samtale. Han er ophidset og tænker derfor ikke rationelt. Ryk 1 tilbage
- C** Rigtigt. Han er nu faldet til ro, og I kan tale sammen uden ophidselse. Overfaldet skal anmeldes, fordi der er tale om en strafferetsovertrædelse. Arbejdskadestyrelsen skal involveres, fordi du risikerer at få fysiske og/eller psykiske mén af slaget. Ryk 2 frem

Sørine er patient og skal på grund af dårlig opførsel isoleres på sin hospitalsstue. Du beder hende om at give dig hendes sko, men i stedet for at aflevere dem stille og roligt, kaster hun dem i arrigskab mod din kollega, som får skoen i ansigtet. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg udviser stor forståelse for patientens sindstilstand. Hun frihedsberøves endnu mere, og du kan da godt forstå, hun kaster med sine sko.
- B** Jeg sørger for, hun bliver fikseret, da hun er til fare for sine omgivelser.
- C** Jeg skynder mig at smække døren i og sørger for, overfaldet bliver anmeldt til politiet og Arbejdsskadestyrelsen.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Sympatien er misforstået. Du er på arbejde, og handlingen er klart uacceptabel. Ryk 1 tilbage
- B** Det tangerer et hævnmotiv. Du er allerede i gang med at isolere hende på stuen, som led i en pædagogisk irettesættelse. Ryk 2 tilbage
- C** Rigtigt. Det tjener intet formål at optrappe konflikten, og overfaldet skal anmeldes til SIO, politiet og Arbejdsskadestyrelsen. Ryk 2 frem

Futte har flere overfald på samvittigheden, og ledelsen er enige om, at der altid skal være to ansatte ved hjemmebesøg. I dag er der mange syge, og du bliver pålagt et alenebesøg hos Futte. Tager du ikke af sted, betragter ledelsen det som arbejdsvægring. I samme sekund, du træder ind ad døren, bliver du slået hårdt i ansigtet med Futtens stok. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg nægter at tage af sted alene og gør mig skyldig i arbejdsvægring.
- B** Jeg tager en genstand med, jeg kan bruge som slagvåben. Jeg vil straks slå igen, indtil Futte er pacificeret.
- C** Jeg afviser ledelsen og deres trusler, og indberetter dem for magtmisbrug.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Helt okay. Sagen bør have været behandlet tidligere gennem en ArbejdsPladsVurdering, hvor ledelsen er enig i, at to personer sikrer en forsvarlig udførelse af tjenesten. Ryk 1 frem
- B** Forkert. Du må ikke bevæbne dig eller forberede forsætlig vold. Du er klar over risikoen og ved, I bør være to tilstede. Ryk 1 tilbage
- C** Rigtigt, om end det ikke er en nem beslutning. Ledelsen skal indberettes, fordi der er tale om en bevidst overtrædelse af bestemmelserne om tilrettelæggelse og udførelse af arbejdet. Der er ydermere tale om ond vilje, da forholdet er behandlet tidligere. Kontakt evt. din FOA-afdeling for at få hjælp. Ryk 2 frem

Du er ansat på en hospitalsafdeling med døds-
syge patienter. I en længere periode har du
passet Børge, som er meget syg. Han har ingen
pårørende eller nære bekendte. Børge har flere
gange slået dig, revet i din kittel og opført sig
ubehageligt over for dig. På en nattevagt
spørger lægen, om du er enig i, morfindoserne
skal sættes kraftigt i vejret. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg gør det klart, at det ikke er min opgave at tage stilling til den type spørgsmål. Jeg understreger, at jeg vil kontakte oversygeplejersken, såfremt lægen vælger at øge morfindosis til et dødeligt niveau - m.a.o. udføre aktiv dødshjælp.
- B** Jeg synes, det er helt i orden, selvom det ikke er smertebehandling.
- C** Jeg er positiv over for ideen, men vil gerne vende beslutningen med oversygeplejersken først?

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Rigtigt svar. Det er forbudt at yde aktiv dødshjælp, og du risikerer at blive medinddraget i en situation, der kan betragtes som accept af en lovovertrædelse. Det er rigtigt at involvere oversygeplejersken. Ryk 2 frem
- B** Forkert. Det er forbudt at yde aktiv dødshjælp. Ryk 2 tilbage
- C** Forkert. Selvom det er en god ide at tale med oversygeplejersken, er det stadig forbudt at yde aktiv dødshjælp. Din mening spiller ingen rolle i denne sammenhæng. Ryk 1 tilbage

Du er til personalemøde på Boinstitutionen, hvor der har været et par tilfælde af såvel vold som trusler om vold mod personalet. Der er tre forskellige måder I kan forholde jer til klienter, der udøver vold. Hvilken synes du er den rigtige?

Svarmuligheder:

- A** Voldelige beboere skal flyttes til et andet botilbud, hvor der er mulighed for overvågning.
- B** Alle faglige rutiner og de fysiske rammer skal inspiceres for at minimere volden. Beboerne gøres desuden opmærksom på, at vold ikke tolereres og vil blive politianmeldt.
- C** Da der er tale om beboere med sindslidelser, er voldrisikoen en faglig udfordring for den enkelte. Der er derfor ikke behov for særlige tiltag.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Det kan være nødvendigt at flytte aggressive beboere, men det løser ikke det overordnede problem. Det flytter det kun. Ryk 1 frem
- B** Det er en rigtig god tilgang. Være opmærksom på, hvad der kan udløse vold, og hav en holdning til volden, som er kendt og konsekvent. Ryk 2 frem
- C** Det fysiske og psykiske arbejdsmiljø er aldrig den enkeltes problem. Det er et arbejdspladsproblem og skal løses fagligt. Ryk 1 tilbage

Louise skal i praktik på en akut psykiatrisk afdeling. Louise er bange og tænker på at stoppe uddannelsen, da hun har hørt, at patienterne kan være voldelige. Hvad bør hun gøre?

Svarmuligheder:

- A** Hun bør kontakte den praktiksvarlige på skolen, så hun kan undgå at komme i praktik på den psykiatriske afdeling.
- B** Hun bør tage kontakt til praktikstedet for at undersøge, om rygtet er sandt.
- C** Voldsomme situationer er en del af den faglige udfordring. Hun bør stoppe sin uddannelse, hvis hun helt vil undgå voldelige patienter.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** God ide. Det kan være, at Louise kan få flyttet sin psykiatripraktik til et sted, hvor risikoen for vold er mindre. Ryk 1 frem
- B** Rigtig god ide. Det er ikke alt, man hører, der er rigtigt. Louise vil samtidig kunne få indsigt i, hvordan institutionen undgår vold fra patienterne. Under et ophold vil personalet kunne instruere Louise i, hvordan hun minimerer risikoen for vold. Ryk 2 frem
- C** Dårlig ide. Psykiatriske patienter er ikke så voldelige, som de ofte bliver beskrevet. Desuden findes der mange tekniske og faglige metoder, som dæmper risikoen for at blive udsat for vold. Ryk 2 tilbage

Du er ansat på et plejehjem, hvor der er en del demente beboere. Du er forberedt på det uforberedte, men alligevel kommer det fuldkomne bag på dig, at du en dag under fællesspisning bliver spyttet lige midt i ansigtet. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Du lader som ingenting, selvom du har svært ved at se ud af øjnene. Dig skal de gamle ikke få ned med nakken, tænker du!
- B** Du behersker dig og skælder beboeren ud på en kontrolleret måde. Du er dog frygtelig vred og chokeret, og overvejer en passende gengældelse, som kan lære beboeren noget om god opførsel.
- C** Du bliver vred og skælder ud. Efterfølgende tager du episoden op på et personalemøde for at få udarbejdet retningslinier og en fælles holdning til den slags overgreb. Du anmelder overgrebet til sikkerhedsorganisationen.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Ikke en hensigtsmæssig reaktion. Naturligvis skal du reagere, så beboeren indser, det var en meget forkert opførsel, som gør dig gal og ked af det. Du har behov for supervision. Ryk 1 tilbage
- B** Det er på tide, du gør op med dig selv, om det er den rigtige uddannelse og det rigtige job. Hævnmotiver er ikke acceptable i arbejdet. Supervision er nødvendig. Ryk 2 tilbage
- C** Rigtigt. Selvfølgelig skal du reagere på en kontrolleret måde. Det er også rigtigt at tage situationen op på et personalemøde. Det er rigtigt at anmelde overgrebet til sikkerhedsorganisationen. Ryk 2 frem

Bente er 69 år, meget dårligt gående og psykisk uligevægtig. Hun fortæller ofte, hendes liv er uudholdeligt, og truer også tit med selvmord. Mens du går og støvsuger, trækker hun pludselig en kniv frem. Hun fægter med kniven og råber, at nu tager hun livet af sig selv. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg siger vredt til hende, hun skal holde op med det pjat. Jeg kaster en af Bentes krykker mod hendes ben, så hun mister balancen og taber kniven.
- B** Jeg forsøger at berolige Bente. Samtidig bevæger jeg mig mod udgangen, så jeg kan få lejlighed til at ringe efter hjælp uden for Bentes hørevidde.
- C** Jeg råber på hjælp. Samtidig fravrister jeg hende kniven, så hun ikke gør skade på sig selv.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Når du smider med tingene og ikke viser, du forstår Bente, vil det sandsynligvis stresser hende yderligere. I yderste konsekvens kan Bente forsøge at gøre alvor af sin trussel. Ryk 1 tilbage
- B** Acceptabel løsning. Du viser, du hører hendes råb om hjælp. Samtidig fjerner du dig fra en potentiel farlig situation og tilkalder hjælp. Du bør tage spørgsmålet op i SIO med henblik på at i fremover bliver udstyret med en overfaldsalarm, som du lydløst kunne have aktiveret. Ryk 1 frem
- C** Du optrapper situationen og risikerer, Bente går til angreb på dig. Ryk 2 tilbage

Du arbejder på en institution med mange voldelige brugere, ikke mindst Jesper. Sidste fredag blev Jesper pludselig meget voldelig over for dig. Du forstår ikke, hvorfor det skete, og tvivler nu på, om du fagligt kan håndtere Jesper. Siden episoden har du været sygemeldt, og du har ikke lyst til at komme tilbage. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg går til min læge for at få ham til at sygemelde mig i yderligere i 14 dage og beder min leder sørge for, jeg ikke skal tage mig af Jesper fremover.
- B** Jeg anmelder overfaldet til Arbejdstilsynet.
- C** Jeg anmelder den voldelige episode til sikkerhedsorganisationen, Arbejdstilsynet og politiet. Jeg taler samtidig med min leder om, hvordan jeg fx ved hjælp af efteruddannelse kan blive bedre klædt på til at håndtere Jesper.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Det kan være nødvendigt, du sygemelder dig, indtil du igen er ovenpå. Det løser dog ikke problemet med Jesper. Nu risikerer din kollega at blive udsat for hans voldelige adfærd. Ryk 1 tilbage
- B** Din leder har kendt til problemet, men har intet gjort. Derfor er det en god ide at involvere SIO og Arbejdstilsynet. Arbejdstilsynet kan enten bidrage med yderligere voldsforebyggende forholdsregler eller hjælpe med at påvise, Jesper ikke hører til på institutionen. Ryk 1 frem
- C** Det er rigtigt at anmelde episoden til sikkerhedsorganisationen, men det løser ikke hele problemet. Problemet omhandler først og fremmest din arbejdsplads – ikke din faglighed. Efteruddannelse i voldsforebyggende adfærd kan naturligvis være en del af løsningen for den samlede arbejdsplads. Ryk 2 frem

Du er ansat på en sikringsanstalt. Under en vagt åbner du døren ind til Oles værelse. I samme øjeblik springer Ole frem og nikker dig en skalle, så du brækker næsen. Hvad gør du?

Svarmuligheder:

- A** Jeg følger ledelsens råd om at søge psykologhjælp, mod til gengæld at undlade at anmelde overfaldet. Ole er anbragt, fordi han er voldelig, så episoden er forventelig.
- B** Jeg forsøger at tage spørgsmålet op på et personalemøde, så vi kan få frisket op på de forebyggende rutiner.
- C** Jeg tager imod psykologhjælp, men gør samtidig klart at jeg anmelder overfaldet til SIO med henblik på at overfaldet anmeldes til politiet og Arbejdsskadestyrelsen.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** Psykologhjælp er et godt og fornuftigt valg. Psykologhjælp bør generelt være fast procedure, når episoder af denne art finder sted på arbejdspladsen. Du må dog aldrig undlade at anmelde et overfald. Ryk 1 frem
- B** Du kan ikke nøjes med at vende punktet på et personalemøde. Vold skal altid anmeldes (strafferetsovertrædelse). Ryk 2 tilbage
- C** Psykologhjælp er et godt og fornuftigt valg. Psykologhjælp bør generelt være fast procedure, når episoder af denne art finder sted på arbejdspladsen. Det er også korrekt at anmelde overfaldet til politiet og Arbejdsskadestyrelsen. Ryk 2 frem

Anne skriver praktikopgave om Egon. Opgaven er at lave en aktivitetsplan, som Egon skal afprøve, men han gider ikke og reagerer voldeligt. Anne bliver rystet, men praktikvejlederen understreger, det er Annes problem. Hun må selv finde en løsning. Hvad skal hun gøre?

Svarmuligheder:

- A** Anne bør tale med institutionens leder og hendes praktikvejleder. Hensigten er at få tildelt en anden beboer, som er mere villig til at deltage i hendes opgave.
- B** Anne bør kontakte den praktikan svarlige på skolen for at få hjælp.
- C** Anne afbryder opgaven med at konkludere, at Egon optræder voldeligt og ikke ønsker at samarbejde om aktivitetsplanen.

Kommentarer til deltagernes svar:

- A** God ide, hvis Anne ikke kan finde andre veje til at gøre opgaven færdig. Ryk 2 frem
- B** Muligvis en god ide. Dog kan skolen kun hjælpe Anne ved at kontakte praktikstedet. Ryk 1 frem
- C** Dårlig ide. Fremgangsmåden kan betyde, at Anne ikke får godkendt sin praktikopgave og dermed hele sin praktik. Ryk 1 tilbage